

METODA EDUKACYJNEGO CZYTANIA
ILYI FRANKA

ZNAK CZTERECH

Angielski
z Arthurem Conanem Doylem

Kolejna niezapomniana przygoda Sherlocka Holmesa
w specjalnym przełożeniu według metody I.Franka,
służącej do skutecznej nauki języków obcych

Poznań 2020

SPIS TREŚCI

CHAPTER I. THE SCIENCE OF DEDUCTION

(Rozdział I. Dedukcja, jako nauka)

21

CHAPTER II. THE STATEMENT OF THE CASE

(Rozdział II. Opisanie sprawy)

57

CHAPTER III. IN QUEST OF A SOLUTION

(Rozdział III. W poszukiwaniu rozwiązania)

79

CHAPTER IV. THE STORY OF THE BALD-HEADED MAN

(Rozdział IV. Historia łysego)

99

CHAPTER V. THE TRAGEDY OF PONDICHERRY LODGE

(Rozdział V. Tragedia w Pondicherry Lodge)

139

CHAPTER VI. SHERLOCK HOLMES GIVES A DEMONSTRATION.

(Rozdział VI. Sherlock Holmes demonstruje /swoją metodę/)

169

**CHAPTER VII.
THE EPISODE OF THE BARREL**

(Rozdział VII. Epizod z beczką)

203

**CHAPTER VIII.
THE BAKER STREET IRREGULARS**

(Rozdział VIII. Nieregularne siły Baker Street)

251

**CHAPTER IX.
A BREAK IN THE CHAIN**

(Rozdział IX. Zerwanie łańcucha)

291

**CHAPTER X.
THE END OF THE ISLANDER**

(Rozdział X. Koniec wyspiarza)

331

**CHAPTER XI.
THE GREAT AGRA TREASURE**

(Rozdział XI. Baśniowe skarby Agry)

367

**CHAPTER XII.
THE STRANGE STORY OF JONATHAN SMALL**

(Rozdział XII. Zadziwiająca historia Jonatana Smalla)

389

CHAPTER I.

THE SCIENCE OF DEDUCTION

(Rozdział I. Dedukcja, jako nauka:

«nauka dedukcji»; *deduction* — wnioskowanie; wyliczenie; wywód logiczny, dedukowanie)

SHERLOCK HOLMES took his bottle (Sherlock Holmes wziął flakonik; *to take* — brać, wziąć) from the corner of the mantel-piece (stojący na narożniku: «z narożnika» półki nad kominkiem) and his hypodermic syringe (i /wyjął/ strzykawkę do zastrzyków podskórnych; *syringe* — strzykawka) from its neat morocco case (ze swojego zadbanego safianowego nesesera). With his long, white, nervous fingers he adjusted the delicate needle (swoimi długimi, białymi, nerwowymi palcami umocował cieką igłę), and rolled back his left shirt-cuff (podwinął mankiet lewego /rękawa/ koszuli; *cuff* — mankiet). For some little time (nie na długo: «w ciągu pewnego niedługiego czasu») his eyes rested thoughtfully upon the sinewy forearm and wrist (jego oczy patrzyły w zadumie na muskularne przedramię i nadgarstek; *rest* — odpoczynek, *to rest* — odpoczywać, uspokajać się) all dotted and scarred with innumerable puncture-marks (upstrzone i pokaleczone niezliczonymi śladami ukłuć; *dot* — kropka, *to dot* — upstrzyć, obsypać; *scar* — blizna). Finally he thrust the sharp point home (w końcu wbił ostrze: «ostre ostrze w przeznaczone dla niego miejsce»; *point* — punkt; ostrze, ostry koniec; *home* — dom, w domu), pressed down the tiny piston (nacisnął maleńki tłoczek), and sank back into the velvet-lined arm-chair with a long sigh of satisfaction (i zanurzył się w obitym aksamitem fotelu z długim westchnieniem zadowolenia; *velvet* — aksamit; *to line* — wykreślać, przeprowadzać linie; objąć, obszywać).

hypodermic ['hɒlpqu'dq:mlk], syringe ['sɪrɪnɪŋ], thoughtfully ['T0:t-f(q)ɪ], sinewy ['sɪnju:I], puncture ['pʌŋkCq]

SHERLOCK HOLMES took his bottle from the corner of the mantel-piece and his hypodermic syringe from its neat morocco case. With his long, white, nervous fingers he adjusted the delicate needle, and rolled back his left shirt-cuff. For some little time his eyes rested thoughtfully upon the sinewy forearm and wrist all dotted and scarred with innumerable puncture-marks. Finally he thrust the sharp point home, pressed down the tiny piston, and sank back into the velvet-lined arm-chair with a long sigh of satisfaction.

Three times a day for many months (trzy razy dziennie w ciągu wielu miesięcy) I had witnessed this performance (byłem świadkiem takiego postępowania; *to perform* — *działać, wykonywać, performance* — *działanie, postępowanie*), but custom had not reconciled my mind to it (lecz przyzwyczajenie nie pogodziło z tym mojego rozumu). On the contrary, from day to day (przeciwnie, z dnia na dzień) I had become more irritable at the sight (coraz bardziej się irytowałem: «*stawałem się bardziej rozdrażniony*» tym widokiem), and my conscience swelled nightly within me (i moje sumienie nocami się we mnie wzburzało = i nocami czułem wyrzuty sumienia) at the thought that I had lacked the courage to protest (podczas myśli, że nie starczało mi odwagi zaprotestować; *to lack* — *odczuwać brak, potrzebować czegoś*). Again and again I had registered a vow (wciąż i wciąż obiecywałem sobie; *register* — *dziennik, rejestr*; *to register* — *wnosić do rejestru, robić notatkę*) that I should deliver my soul upon the subject (że powinienem otwarcie się wypowiedzieć w tej kwestii; *to deliver* — *dostarczać, roznosić; wyrażać /zdanie/; soul* — *dusza; serce*), but there was that in the cool, nonchalant air of my companion (ale było coś w zimnym, beznamiętnym wyrażeniu mojego towarzysza:

air — powietrze, atmosfera; *wygląd zewnętrzny*; *nonchalant* — obojętny) which made him the last man (co czyniło z niego ostatniego człowieka) with whom one would care to take anything approaching to a liberty (wobec którego komukolwiek zechciało by się pozwolić sobie na coś, choć trochę podobnego do swobody; *to care to do smth.* — zgadzać się albo chcieć zrobić coś; *to take a liberty* — pozwolić sobie na swobodę; *to approach* — pasować, graniczyć). His great powers (jego wybitne zdolności), his masterly manner (jego nawyki pewnego siebie człowieka; *master* — szef; *najlepszy w czymś*), and the experience which I had had of his many extraordinary qualities (i bezpośrednie zetknięcie z: «doświadczenie, które miałem...» jego wieloma wybitnymi cechami), all made me diffident and backward in crossing him (wszystko /to/ onieśmiało mnie: «czyniło mnie nieśmiałym» i odrzucało od wszelkich chęci denerwowania go: «czyniło mnie niechętnym do denerwowania»; *backward* — nazad; *opóźniony*; *spowalniający*; *czyniący niechętnie*).

sight [saɪt], conscience ['kɒnʃəns], courage ['kʌrɪdʒ], extraordinary [ɪk'strɔ:d(q)nrɪ]

Three times a day for many months I had witnessed this performance, but custom had not reconciled my mind to it. On the contrary, from day to day I had become more irritable at the sight, and my conscience swelled nightly within me at the thought that I had lacked the courage to protest. Again and again I had registered a vow that I should deliver my soul upon the subject, but there was that in the cool, nonchalant air of my companion which made him the last man with whom one would care to take anything approaching to a liberty. His great powers, his masterly manner, and the experience which I had had of his many extraordinary qualities, all made me diffident and backward in crossing him.

Yet upon that afternoon (ale mimo wszystko tego popołudnia), whether it was the Beaune which I had taken with my lunch (czy był to /czy był tego przyczyną/ burgund, który wypilem do obiadu; *Beaune* — *miasto we Francji blisko Dijon; wino tam produkowane*), or the additional exasperation produced by the extreme deliberation of his manner (albo dodatkowe rozdrażnienie, które wybuchło: «*wywołane*» niezwykłą powolnością jego sposobu bycia; *deliberation* — *rozmyślanie, umyślność; deliberate* — *nieprzypadkowy, ściśle zaplanowany, umyślny*), I suddenly felt that I could hold out no longer (nagle poczułem, że dłużej nie mogę się powstrzymać; *to hold out* — *wytrzymywać, utrzymać się do końca*).

“Which is it to-day (co: «który /z pewnego kompletu/» dzisiaj)?” I asked, — “morphine or cocaine (zapytałem — morfina czy kokaina)?”

He raised his eyes languidly from the old black-letter volume (on leniwie odwrócił: «*podniósł*» oczy od starego woluminu z gotyckim pismem; *languid* — *słaby, opieszaly, apatyczny; black-letter* — *starodruk, ze starym gotyckim pismem*) which he had opened (który otworzył). “It is cocaine,” he said, — “a seven-per-cent solution (to kokaina — powiedział — roztwór siedmioprocentowy). Would you care to try it (chce pan spróbować)?”

whether ['weɪdʒ], morphine ['mɒfɪn], cocaine [kə'keɪn], per-cent [pɜ'cent]

Yet upon that afternoon, whether it was the Beaune which I had taken with my lunch, or the additional exasperation produced by the extreme deliberation of his manner, I suddenly felt that I could hold out no longer.

“Which is it to-day?” I asked, — “morphine or cocaine?”

He raised his eyes languidly from the old black-letter volume which he had opened. “It is cocaine,” he said, — “a seven-per-cent solution. Would you care to try it?”

“No, indeed,” I answered, brusquely (pokornie dziękuję — odpowiedziałem ostro; *brusque* — *urywany, ostry*). “My constitution has not got over the Afghan campaign yet (mój organizm jeszcze nie doszedł do siebie po wojnie afgańskiej; *to get over* — *przekraczać, przezdierać się, dojść do siebie /po chorobie/*; *yet* — *jeszcze nie*). I cannot afford to throw any extra strain upon it (nie mogę pozwolić sobie /«rzucić na niego /organizm/»/ na żadne dodatkowe obciążenie.)”

He smiled at my vehemence (on zaśmiał się nad moim rozgoryczkowaniem; *vehement* — *niestabilny, namiętny*). “Perhaps you are right, Watson,” he said (możliwe, że ma pan rację, Watsonie — powiedział). “I suppose that its influence is physically a bad one (uważam, że jego /narkotyku/ wpływ — jest szkodliwy fizycznie = *wywiera negatywny wpływ na fizjologię*). I find it, however, so transcendently stimulating and clarifying to the mind (znajduję go jednak tak wyjątkowo stymulującym i rozjaśniającym rozum; *however* — *jak by nie; jednak, tym niemniej, nie patrząc na to*) that its secondary action is a matter of small moment (że jego działanie uboczne jest kwestią nieistotną: «sprawa małego znaczenia»; *moment* — *mig, moment; ważność, znaczenie*.)”

answer ['Q:nsq], brusquely ['bruskli], vehemence ['vɪqmɒns], physically ['fɪzɪk(ə)li]

“No, indeed,” I answered, brusquely. “My constitution has not got over the Afghan campaign yet. I cannot afford to throw any extra strain upon it.”

He smiled at my vehemence. “Perhaps you are right, Watson,” he said. “I suppose that its influence is physically a bad one. I find it, however, so transcendently stimulating and clarifying to the mind that its secondary action is a matter of small moment.”

“But consider!” I said, earnestly (ale niech pan pomyśli! — powiedziałem uparcie; *to consider* — *rozpatrywać; rozważać; brać pod uwagę; earnest* — *poważny; szczerzy*). “Count the cost (niech pan podliczy koszty)! Your brain may, as you say, be roused and excited (to możliwe, że pański mózg, jak pan mówi, pobudza się i podnieca: «pański mózg, być może, jest pobudzony i podniecony»; *to rouse* — *podnosić, budzić*), but it is a pathological and morbid process (ale jest to proces patologiczny, chorobowy), which involves increased tissue-change (częścią którego jest zwiększenie przeobrażeń tkanek: «który obejmuje sobą zwiększone przeobrażenia tkanek»; *tissue* — *tkanka, materiał*) and may at last leave a permanent weakness (i może w końcu doprowadzić do stałej niemocy; *to leave* — *zostawiać, porzucać; weak* — *słaby*). You know, too, what a black reaction comes upon you (pan wie, przy tym, jaka następuje czarna reakcja /u pana/ = *podąży za tym*). Surely the game is hardly worth the candle (oczywiście, gra jest ledwo warta świeczki; *worth* — *wart*). Why should you (dlaczego pan powinien), for a mere passing pleasure (dla żałostnego przelotnego zadowolenia; *passing* — *nietrwały, przelotny, przechodzący; to pass* — *przechodzić*), risk the loss of those great powers (ryzykować utratę tych wybitnych zdolności) with which you have been endowed (którymi jest pan obdarzony)? Remember that I speak not only as one comrade to another (niech pan pamięta, że ja to mówię nie tylko jako jeden przyjaciel drugiemu), but as a medical man to one for whose constitution he is to some extent answerable (ale i jako lekarz temu, za czyje zdrowie jest w pewnym stopniu odpowiedzialny; *constitution* — *utworzenie, konstytucja, budowa ciała; extent* — *przestrzeń, miara, granice*).

rouse [rauʒ], excite [Ik'saIt], pathological [ˈpɤTq'IOG:Ik(q)l], worth [wq:T], pleasure ['pleZq], endow [In'dau]

“But consider!” I said, earnestly. “Count the cost! Your brain may, as you say, be roused and excited, but it is a pathological and morbid process, which involves increased tissue-change and may at

last leave a permanent weakness. You know, too, what a black reaction comes upon you. Surely the game is hardly worth the candle. Why should you, for a mere passing pleasure, risk the loss of those great powers with which you have been endowed? Remember that I speak not only as one comrade to another, but as a medical man to one for whose constitution he is to some extent answerable.”

He did not seem offended (on nie wydawał się obrażony). On the contrary, he put his finger-tips together (*wręcz przeciwnie, połączył końce palców*; *to put together — jednoczyć*; *tip — cienki koniec, koniuszek*) and leaned his elbows on the arms of his chair (i oparł się łokciami na podłokietnikach fotela; *to lean — schylać /się/ opierać /się/*; *arm — ręka, rączka, podłokietnik*), like one who has a relish for conversation (jak czyni człowiek skłonny do rozmowy: «*podobnie do tego, u kogo jest skłonność do rozmowy*»; *relish — /przyjemny/ smak, posmak; zamiłowanie, skłonność*).

“My mind,” he said, “rebels at stagnation (mój rozum — powie dział — buntuje się w zastoju). Give me problems (dajcie mi problemy), give me work (dajcie mi zajęcia), give me the most abstruse cryptogram (dajcie mi najbardziej zawikłany kryptogram; *abstruse — głęboko przemyślany; trudny do zrozumienia; cryptogram — kryptogram, zaszyfrowana wiadomość*) or the most intricate analysis (albo najbardziej złożoną analizę; *intricate — zaplątany, skomplikowany*), and I am in my own proper atmosphere (i jestem w swoim żywiole: «*własnej swojej atmosferze*»; *proper — obecny, swoisty, specyficzny, charakterystyczny*). I can dispense then with artificial stimulants (mogę wtedy obchodzić się bez sztucznych stymulatorów ; *to dispense with — obchodzić się bez*). But I abhor the dull routine of existence (ale nienawidzę przygnębiającej rutyny istnienia). I crave for mental exaltation (pragnę intelektualnej egzaltacji; *to crave — namiętnie chcieć, pożądać; exaltation — zapał, wejście na wysokość, stan skrajnego pobudzenia lub zachwyty, egzaltacja*). That is why I have chosen my own particular profession (właśnie dlatego:

«oto dłaczego» wybrałem swój specyficzny zawód; *to choose* — *wy-bierać*), — or rather created it, for I am the only one in the world (albo raczej stworzyłem go, z uwagi na to że jestem jedynym takim na świecie).”

abstruse [x̣b'stru:s], abhor [q̣b'h0:], exaltation [ˈegz0:l' tɛlS(q)n]

He did not seem offended. On the contrary, he put his finger-tips together and leaned his elbows on the arms of his chair, like one who has a relish for conversation.

“My mind,” he said, “rebels at stagnation. Give me problems, give me work, give me the most abstruse cryptogram or the most intricate analysis, and I am in my own proper atmosphere. I can dispense then with artificial stimulants. But I abhor the dull routine of existence. I crave for mental exaltation. That is why I have chosen my own particular profession, — or rather created it, for I am the only one in the world.”

“The only unofficial detective?” I said, raising my eyebrows (jedynym prywatnym detektywem? — zapytałem, podnosząc brwi; *official* — *urzędowy*; *związany z wykonywaniem obowiązków służbowych*).

“The only unofficial consulting detective,” he answered (jedynym prywatnym detektywem-konsultantem — odpowiedział; *to consult* — *radzić się*; *konsultować się*). “I am the last and highest court of appeal in detection (jestem ostatnią i najwyższą instancją sądu apelacyjnego w sprawie kryminalnej; *court of appeal* — *sąd apelacyjny*). When Gregson or Lestrade or Athelney Jones are out of their depths (kiedy Gregson, Lestrade albo Athelney Jones są w kropce; *to be out of one's depths* — «*być poza swoją głębią*» = *nie mieć dna pod nogami, wyjść ze sfery swoich kompetencji*) — which, by the way, is their normal state (co tak poza tym jest dla nich zwyczajnym stanem; *by the way* — *tak poza tym*) — the matter is laid before me (sprawa zostaje

skierowana do mnie: «*jest kładziona przede mną*»; *to lay — kłaść, położyć*). I examine the data, as an expert (badam dane jako ekspert), and pronounce a specialist's opinion (i ogłaszam opinię specjalisty; *to pronounce — ogłaszać, deklarować, podejmować decyzję*). I claim no credit in such cases (nie żądam żadnego uznania w takich sytuacjach; *to claim — żądać; głosić swoje prawa; credit — zaufanie, wiara, zasługa, honor*). My name figures in no newspaper (moje imię nie figuruje w żadnej gazecie). The work itself, the pleasure of finding a field for my peculiar powers (sama praca, przyjemność odkrywania sfery zastosowań dla moich specyficznych zdolności; *field — pole; łąka; okrąg; sfera, pole działalności; power — siła, moc; zdolność*), is my highest reward (są moją najwyższą nagrodą). But you have yourself had some experience of my methods of work in the Jefferson Hope case (ale pan sam zaznajomił się przez doświadczenie z moimi metodami pracy «*ma pan doświadczenie z moich metod pracy*» w sprawie Jeffersona Hope'a).

court [k0:t], appeal [q'pi:l], figure ['fi:gq], field [fi:ld]

“The only unofficial detective?” I said, raising my eyebrows.

“The only unofficial consulting detective,” he answered. “I am the last and highest court of appeal in detection. When Gregson or Lestrade or Athelney Jones are out of their depths — which, by the way, is their normal state — the matter is laid before me. I examine the data, as an expert, and pronounce a specialist's opinion. I claim no credit in such cases. My name figures in no newspaper. The work itself, the pleasure of finding a field for my peculiar powers, is my highest reward. But you have yourself had some experience of my methods of work in the Jefferson Hope case.”

“Yes, indeed,” said I, cordially (tak, rzeczywiście, — potwierdziłem ochoczo; *cordial — serdeczny, rzewny, przyjazny*). “I was never

so struck by anything in my life (w życiu niczym nie byłem bardziej uderzony; *to strike* — uderzać; wpadać; porażać). I even embodied it in a small brochure (nawet spróbowałem opisać ten przypadek w małej książeczce : «nawet przedstawiłem to w małej broszurze»; *embody* — ziszczać; przedstawiać; uosabiać) with the somewhat fantastic title of 'A Study in Scarlet.' (o nieco wymyślnym tytule «Studium w Szkarłacie»; *fantastic* — fantastyczny, wymyślny; *title* — tytuł; nazwa; *study* — studiowanie, badanie, studium; *scarlet* — szkarłatny, jasnoczerwony, purpurowy)»

He shook his head sadly (on ze smutkiem pokiwał głową; *to shake* — trząść, potrząsać). "I glanced over it," said he (przejrzałem ją — powiedział; *to glance* — rzucić okiem; spojrzeć mimochodem). "Honestly, I cannot congratulate you upon it (szczerze mówiąc, nie mogę jej panu pogratulować). Detection is, or ought to be, an exact science (wykrywanie przestępstw jest — albo powinno być — nauką ścisłą), and should be treated in the same cold and unemotional manner (i do niego należy podchodzić: «powinno się rozpatrywać» w taki sam chłodny i beznamiętny sposób; *emotional* — emocjonalny). You have attempted to tinge it with romanticism (pan spróbował ubarwić to romantycznymi tonami; *to tinge* — ubarwiać /się/, otrzymywać / nadawać barwę; *romanticism* — romantyzm, romantyczność), which produces much the same effect (co wywołuje prawie taki efekt) as if you worked a love-story or an elopement into the fifth proposition of Euclid (jak gdyby pan wstawiał historię miłosną lub sekretną wycieczkę do piątego twierdzenia Euklidesa; *to work* — pracować; *to work into* — wstawiać, wsuwać; włączać; *to elope* — uciec z ukochanym, kochankiem lub kochanką; *proposition* — propozycja, twierdzenie).»

"But the romance was there," I remonstrated (ale romantyczna historia tam była, — zaoponowałem; *romance* — romans rycerski; romantyczna, niezwykła historia; *romanticism* — romantyczność; *to remonstrate* — protestować, oponować). "I could not tamper with the facts (nie mogłem zaprzeczyć faktom; *to tamper* — wmieszać się; psuć; podrabiać).»

brochure ['brquSuq], title ['taItI], honestly ['OnIstII], ought [0:t], tinge [tInG]

“Yes, indeed,” said I, cordially. “I was never so struck by anything in my life. I even embodied it in a small brochure with the somewhat fantastic title of ‘A Study in Scarlet.’”

He shook his head sadly. “I glanced over it,” said he. “Honestly, I cannot congratulate you upon it. Detection is, or ought to be, an exact science, and should be treated in the same cold and unemotional manner. You have attempted to tinge it with romanticism, which produces much the same effect as if you worked a love-story or an elopement into the fifth proposition of Euclid.”

“But the romance was there,” I remonstrated. “I could not tamper with the facts.”

“Some facts should be suppressed (niektórych faktów nie warto przywoływać: «powinny być zatarte»; *to suppress* — *przecinać; tłamsić; skrywać*), or at least a just sense of proportion should be observed in treating them (albo przynajmniej podczas ich podawania należy przestrzegać rozsądnych proporcji: «beznamiętne poczucie proporcji powinno być zachowane podczas zajmowania się nimi»; *just* — *bogobojny, prawy, beznamiętny, nieuprzedzony*; *to observe* — *obserwować, śledzić; przestrzegać, twardo się trzymać*). The only point in the case which deserved mention (jedyne: «jedyny moment» w tej sprawie, który zasługuje na wzmiankę) was the curious analytical reasoning from effects to causes (to ciekawe wnioskowanie analityczne od skutków do przyczyn) by which I succeeded in unravelling it (za pomocą którego osiągnąłem sukces w jej rozwiązaniu; *ravel* — *beżład, zamęt*; *to unravel* — *rozplątać; wykryć; odgadnąć*.”

I was annoyed at this criticism of a work (byłem poirytowany tym krytycyzmem wobec pracy) which had been specially designed to please him (która została specjalnie wymyślona, aby sprawić mu

**Zapraszamy do skorzystania z pełnej wersji
książki!**